Finat

NR 6/2018. STAN NA DZIEŃ 3 lipca 2018 r.

BIULETYN PRAWNY

ZMIANY PRAWNE NA RYNKU FUNDUSZY

BIULETYN PRAWNY

I. Akty prawne dotyczące rynku Funduszy

1. Prawo krajowe

1.1. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw;

1.2. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw;

1.3. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych;

1.4. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych.

2. Projekty Ustaw/rozporządzeń

2.1. Projekt ustawy z dnia 13 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi;

2.2. Projekt ustawy z dnia 15 maja 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw.

3. Komunikaty, wydarzenia i stanowiska organów nadzoru

3.1. Cyberryzyko dla sektora finansowego – Analiza Deloitte.

II. Obszar zmian

1. Prawo krajowe. Nowe przepisy wchodzące w życie.

1.1 Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw.

Data wejścia w życie 20 czerwca 2018 r.

Źródło: http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001075

Podstawowym celem ustawy jest implementacja do polskiego porządku prawnego dyrektywy PSD2. Dyrektywa PSD2, a w konsekwencji nowelizacja ustawy o usługach płatniczych mają za zadanie ustanowić przepisy, które wyeliminują zidentyfikowane luki regulacyjne, zapewniając jednocześnie większą jasność prawa i spójne stosowanie ram legislacyjnych w całej Unii.

Dotychczasowym oraz nowym uczestnikom rynku zagwarantowane zostaną równorzędne warunki działania, umożliwiając upowszechnienie nowych sposobów płatności wśród szerokiego kręgu użytkowników i zapewniając wysoki poziom ochrony konsumentów przy korzystaniu z tych usług płatniczych w całej Unii Europejskiej. Zmiany wprowadzone przez ustawę mają sprzyjać rozwojowi obrotu bezgotówkowego i zwiększeniu szybkości realizacji płatności przez użytkowników pieniądza bezgotówkowego.

Dyrektywa PSD2 stanowi podstawę prawną dla stworzenia jednolitego rynku płatności w UE opartego o bezpieczne i bardziej innowacyjne usługi płatnicze. Dokonywanie płatności transgranicznych ma być równie proste, skuteczne i bezpieczne jak płatności krajowych w poszczególnych państwach członkowskich.

Nowelizacja ustawy tworzy podstawy do funkcjonowania nowych usługodawców na rynku usług płatniczych. Obok banków, instytucji płatniczych, operatorów pocztowych i innych, pojawią się tzw. podmioty trzecie, czyli TPP (Third Party Provider), które będą mogły świadczyć dwa typy nowych usług:

- Usługę inicjowania transakcji płatniczej (Payment Initiation Service, PIS) – to usługa polegająca na udzieleniu jej dostawcy dostępu do rachunku online płatnika w celu sprawdzenia dostępności środków pieniężnych, a następnie zainicjowania płatności (w jego imieniu), po czym przedstawienie płatnikowi informacji o dokonaniu płatności;

- Usługę dostępu do informacji o rachunku (Account Information Service, AIS) – dostawca świadczący tę usługę zapewni klientowi zagregowane informacje online o co najmniej jednym lub kilku rachunkach płatniczych, prowadzonych przez jednego lub kilku dostawców usług płatniczych; w ten sposób użytkownik będzie miał możliwość łatwego zarządzania swoimi finansami osobistymi na jednej platformie usług – niezależnie od posiadania rachunków bankowych w różnych instytucjach finansowych.

Nowelizacja wprowadza także wymóg silnego uwierzytelnienia użytkownika. Oznacza to, że aby zainicjować płatność konieczna będzie identyfikacja klienta za pomocą co najmniej dwóch niezależnych metod uwierzytelnienia, np. jednocześnie za pomocą kodu SMS i rozwiązań biometrycznych. Dostawca będzie musiał stosować silne uwierzytelnianie w przypadku, gdy płatnik: uzyskuje dostęp do swojego rachunku w

trybie online; inicjuje elektroniczną transakcję płatniczą; przeprowadza czynność za pomocą kanału zdalnego, która może się wiązać z ryzykiem oszustwa płatniczego lub innych nadużyć.

Ustawa wprowadziła nową kategorie podmiotów uprawniony do świadczenia usług płatniczych – Małą Instytucję Płatniczą (MIP). MIP będą mogły wykonywać swoją działalność wyłącznie w Polsce po uzyskaniu wpisu do rejestru małych instytucji płatniczych, prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego. MIP będą mogły także prowadzić działalność gospodarczą inną niż świadczenie usług płatniczych. Wielkość obrotu realizowanego przez MIP nie będzie mogła jednak przekroczyć 1 500 000 mln euro miesięcznie. Nadzór nad działalnością małych instytucji płatniczych będzie sprawowany przez Komisję Nadzoru Finansowego.

1.2 Ustawa z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw

Data wejścia w życie 09 lipca 2018 r.

Źródło: http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001104

Podstawowym celem nowelizacji jest skrócenie podstawowych terminów przedawnienia. Ustawa nowelizuje art. 118 k.c. polegająca na wprowadzeniu krótszego ogólnego terminu przedawnienia roszczeń (6 lat), przy pozostawieniu regulacji, zgodnie z którą dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej termin przedawnienia wynosi trzy lata.

Ponadto nowelizacja przewiduje:

- zamieszczenie unormowania przewidującego, że roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem sześciu lat. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości podlegać będzie przedawnieniu trzyletniemu;

- zaostrzenie reżimu przedawnienia roszczeń przysługujących przedsiębiorcom wobec konsumentów poprzez związanie z upływem terminu przedawnienia, z mocy samego prawa, skutku w postaci niemożliwości skutecznego zaspokojenia roszczenia;

- wpisanie regulacji umożliwiającej sądowi nieuwzględnienie upływu terminu przedawnienia, jeżeli po rozważeniu interesów stron, wymagają tego względy słuszności, a w szczególności przemawiają za tym długość terminu przedawnienia, długość okresu od upływu przedawnienia do chwili dochodzenia roszczenia oraz charakter okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez uprawnionego, w tym wpływ zachowania zobowiązanego na opóźnienie uprawnionego w dochodzeniu roszczenia.

Zgodnie z przepisami przejściowymi, do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie nowelizacji i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się od tej chwili przepisy o

przedawnieniu określone w nowej ustawie. Jeżeli zaś stosownie do nowych przepisów k. c., termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie nowej ustawy. W sytuacji, gdy przedawnienie, rozpoczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

1.3 Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych.

Data wejścia w życie 23 czerwca 2018 r.

Źródło: http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001111

Nadrzędnym celem rozporządzenia jest określenie szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych wymaganych do prowadzenia działalności przez firmę inwestycyjną i bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie, oraz do prowadzenia rachunków papierów wartościowych, rachunków derywatów i rachunków zbiorczych przez bank powierniczy, w tym:

1) sposób i szczegółowe warunki przechowywania, rejestrowania i zabezpieczania instrumentów finansowych oraz środków pieniężnych klientów;

2) szczegółowe kryteria w zakresie spełniania wymogu posiadania odpowiedniej wiedzy i kompetencji przez określone osoby;

3) szczegółowe kryteria w zakresie spełniania przez członków zarządu i rady nadzorczej wymogu posiadania nieposzlakowanej opinii, wiedzy, kompetencji i doświadczenia, oraz szczegółowe kryteria stosowane przy określaniu liczby funkcji, jakie mogą być przez nich pełnione jednocześnie;

4) szczegółowe kryteria w zakresie spełniania wymogu posiadania odpowiedniej wiedzy, kompetencji i doświadczenia przez pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji;

5) szczegółowe kryteria w zakresie spełniania przez osoby wchodzące w skład władz jednostki organizacyjnej banku prowadzącego działalność maklerską, wymogu posiadania nieposzlakowanej opinii, wiedzy, kompetencji i doświadczenia;

6) szczegółowe kryteria w zakresie spełniania przez osoby wchodzące w skład władz oddziału zagranicznej osoby prawnej z siedzibą na terytorium państwa innego niż państwo członkowskie, wymogu posiadania nieposzlakowanej opinii, wiedzy, kompetencji i doświadczenia;

7) tryb i warunki postępowania przy dokonywaniu oceny oraz weryfikacji spełniania przez osoby, o których mowa wyżej, wymogu posiadania odpowiedniej wiedzy, kompetencji,

nieposzlakowanej opinii i doświadczenia oraz tryb i warunki postępowania w zakresie utrzymywania i doskonalenia wiedzy i kompetencji tych osób;

8) tryb i warunki postępowania przy dokonywaniu oceny oraz weryfikacji spełniania kryteriów stosowanych przy określaniu liczby funkcji, jakie mogą być pełnione jednocześnie;

9) procedury anonimowego zgłaszania naruszeń oraz

10) sposób i szczegółowe warunki rejestrowania zawieranych transakcji oraz przechowywania i archiwizacji dokumentów i innych nośników informacji sporządzanych w związku z prowadzeniem działalności.

1.4 Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych.

Data wejścia w życie 23 czerwca 2018 r.

Źródło: http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001112

Rozporządzenie ma na celu określenie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych przede wszystkim w zakresie:

1) promowania świadczonych usług oraz kontaktów z potencjalnymi klientami;

2) zawierania transakcji i dokonywania rozliczeń;

3) traktowania klientów jako klientów profesjonalnych lub detalicznych zgodnie z art. 3a ust. 1 i 2 ustawy;

4) świadczenia usług, w tym w zakresie świadczenia usług na rzecz kategorii klientów, o których mowa w art. 3a ust. 4 ustawy, w szczególności takich usług, których przedmiotem są instrumenty dłużne, których struktura utrudnia zrozumienie związanego z nimi ryzyka, i takich, których przedmiotem są lokaty strukturyzowane;

5) ustanawiania i realizacji zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie instrumentów finansowych oraz zabezpieczenia wierzytelności na instrumentach finansowych, jeżeli konstrukcja tych instrumentów umożliwia ustanowienie zabezpieczenia;

6) przyjmowania lub przekazywania jakichkolwiek świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych w związku z prowadzeniem działalności maklerskiej;

7) przekazywania sprawozdań, o których mowa w art. 83j ust. 1 ustawy, w przypadku świadczenia usługi maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 i 5 oraz ust. 4 pkt 6 i 8 ustawy , o ile dotyczy wykonywania czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz ust. 4 pkt 1 i 6 ustawy, a także wymogi dotyczące treści tych sprawozdań oraz terminy ich przekazywania klientowi;

8) emitowania lub wystawiania instrumentów finansowych lub udzielania porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego albo rekomendowania lub oferowania albo w inny sposób umożliwiania nabycia lub objęcia instrumentu finansowego.

2. Projekty ustaw/rozporządzeń.

2.1 Projekt ustawy z dnia 13 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Status: Projekt jest w trakcie opiniowania – 15 czerwca 2018 r.

Źródło: https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12312705/katalog/12516489#12516489

Projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi ma na celu zapewnienie skutecznego wykonywania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji.

W projektowanej ustawie proponuje się przede wszystkim wskazanie Komisji Nadzoru Finansowego, jako właściwego organu w zakresie nadzoru, przestrzegania i egzekwowania przepisów rozporządzenia, posiadającego uprawnienia do nakładania sankcji administracyjnych, w tym publikowania informacji o nałożonych sankcjach w przypadkach określonych w projekcie.

Ponadto, w celu zapewnienia prawidłowego wykonania niniejszego rozporządzenia UE zakłada się przede wszystkim wprowadzenie następujących rozwiązań w projekcie ustawy:

- zapewnienie Komisji Nadzoru Finansowego uprawnień nadzorczych oraz uprawnienia do stosowania sankcji administracyjnych i środków naprawczych w przypadkach określonych w rozporządzeniu;
- zapewnienie Komisji Nadzoru Finansowego, jako właściwego organu do sprawowania nadzoru w zakresie wypełniania obowiązków związanych z sekurytyzacją, dostępu do informacji poufnych, o których mowa w art. 7 ust. 1 rozporządzenia oraz innych informacji ustawowo chronionych;
- przyznanie Komisji Nadzoru Finansowego uprawnienia do publikowania na stronie internetowej Urzędu KNF informacji o nałożeniu sankcji administracyjnej, zgodnie z zasadami w art. 37 rozporządzenia;
- dokonanie zmian w przepisach właściwych ustaw dotyczących poszczególnych sektorów rynku finansowego uwzględniających nowelizację dyrektyw wymienionych w art. 38 i 41 rozporządzenia.

2.2 Projekt ustawy z dnia 15 maja 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw

Status: Projekt jest w trakcie opiniowania – 28 czerwca 2018 r.

Źródło: https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12311555/katalog/12507990#12507990

Projekt stanowi część przygotowanego przez Ministerstwo Rozwoju pakietu: „100 zmian dla firm – Pakiet ułatwień dla przedsiębiorców". W ramach projektu proponuje się uregulowanie nowego typu spółki kapitałowej (prostej spółki akcyjnej - PSA).

Prosta spółka akcyjna ma być nowoczesną spółką niepubliczną dostosowaną do współczesnej gospodarki. Ma ona łączyć ograniczoną odpowiedzialność wspólników za zobowiązania spółki z dużą dozą elastyczności, zarówno jeśli chodzi o kształtowanie wzajemnych relacji pomiędzy wspólnikami, jak i o system zarządzania taką spółką. Tę nową konstrukcję spółki cechować ma, z jednej strony, brak nadmiernych formalności związanych z jej zakładaniem, a z drugiej strony, nowoczesny mechanizm ochrony wierzycieli spółki oparty o zakaz dokonywania świadczeń na rzecz wspólników, które zagrażałyby wypłacalności spółki. Projekt zakłada stworzenie kompleksowych regulacji dotyczących prostej spółki akcyjnej, opierających się na następujących podstawowych założeniach:

- odejście od instytucji kapitału zakładowego na rzecz kapitału akcyjnego o minimalnej wartości 1 zł,
- szybkiej i nieskomplikowanej likwidacji spółki w razie niepowodzenia przedsięwzięcia lub przekształcenie w inną spółkę kapitałową,
- wprowadzenia rozwiązań umożliwiających wniesienie do spółki pracy i usług bez skomplikowanych i kosztownych wycen na etapie rozpoczynania działalności,
- uproszczenia funkcjonowania spółki, m.in. przez wprowadzenie uproszczonej dematerializacji akcji w ewidencji i szerokie wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w procesach decyzyjnych,
- pozostawienie założycielom znacznej swobody w odniesieniu do organów spółki – wprowadzenie alternatywnego modelu zarządzania i nadzoru, skupionego w jednym organie (rada dyrektorów), czyli możliwość wyboru systemu monistycznego, usprawniającego procesy decyzyjne w spółce,
- prostej rejestracji elektronicznej w 24 h za pomocą formularza oraz wykorzystywanie środków elektronicznych w funkcjonowaniu spółki.

3. Komunikaty, wydarzenia i stanowiska organów nadzoru

3.1 Cyberryzyko dla sektora finansowego – Analiza Deloitte.

W dniu 20 czerwca 2018 r. na stronie Deloitte pojawiła się analiza raportu przygotowanego przez Centrum Strategii Regulacyjnej Deloitte EMEA dotycząca Cyberryzyka dla sektora finansowego. Więcej informacji pod poniższym linkiem.

Źródło: https://www2.deloitte.com/pl/pl/pages/risk/articles/raport-Cyberryzyko-dla-sektora-finansowego.html

Kontakt

Jeżeli nie chcą Państwo otrzymywać tego typu korespondencji w przyszłości, prosimy o przekazanie takiej informacji na adres dsim@finat.pl